

Drugi dan srečanja smo se odpeljali na ekskurzijo ob Tilmentu navzgor vse do zaježitvenih jezer in višinskih živinorejskih naselij Sauris v Karniji.

Splošen obojestranski vtis je bil, da je srečanje lepo uspelo in povsem doseglo svoj namen. Nadpoprečen poudarek je doživelo tudi v videmskem in tržaškem (italijanskem in slovenskem) dnevnem tisku, presenetljivo manj pa v ljubljanskem. Z delovnimi stiki pa smo pravzaprav šele začeli in z njimi nadaljujemo. Ze konec maja je obiskala SR Slovenijo študentska ekskurzija videmskih študentov pod vodstvom prof. Valussija, na programu je tudi ekskurzija naših študentov v Julijsko Benečijo-Furlanijo, naslednje delovno srečanje pa bo leta 1972 v SR Sloveniji, tokrat verjetno v obmejnih predelih Pomurja.

Ob koncu gre našim videmskim prijateljem z županom prof. Cadetom in prof. Valussijem na čelu naša zahvala za vso organizacijsko skrb in pri srčno gostoljubje, ki so nam ju izkazali, ne sme pa ostati neomenjeno, da je levji delež pri posredovanju stikov in premostitvi jezikovnih težav opravil prof. tržaške univerze oziroma njene videmske fakultete dr. Gojmir Budal s pomočjo svoje soproge prof. Ksenije Levak.

Svetozar Ilešič

Tri posvetovanja o urejanju regionalnih problemov podonavsko-alpskega-jadranskega prostora na osnovi meddržavnega sodelovanja

Gospodarski razvoj sili države podonavsko-alpskega-jadranskega prostora h koordiniranemu planiranju razvoja centralnih krajev in infrastrukture ter k urejanju problemov varstva narave.

Od 7. do 8. septembra 1970 je organizirala slovenska zadruga »Naš Kras« v Velikem Reprnu pri Trstu študijsko srečanje, na katerem so obravnavali regionalne probleme Krasa urbanisti, arhitekti, etnografi, zgodovinarji, geografi, botaniki ter strokovnjaki za zaščito kulturnih in prirodnih spomenikov iz Ljubljane in Trsta. V enajstih referatih in diskusijah, kjer so sodelovali pripadniki slovenske manjšine iz Italije in politiki slovenske in italijanske narodnosti iz Julijske Krajine, so bili nakazani problemi zaščite prirodnih, kulturnih in etničnih značilnosti Krasa. Celotna kraška kulturna pokrajina je ogrožena zaradi nenačrtnega oblikovanja rekreacijskih zon in stanovanjskih naselij prebivalstva iz Trsta, zaradi širjenja industrijskih obratov in hitrega prehajanja kmetijske zemlje v roke nekmečkega prebivalstva.

Od 10. do 12. februarja 1971 je organizirala »Evropska hiša« v Celovcu mednarodno študijsko konferenco o regionalni politiki prek meje (*Grenzüber schreitende Regionalpolitik*), ki se je je udeležilo 45 udeležencev — politikov, geografov, regionalnih planerjev, urbanistov in sociologov ter predstavnikov upravnih in političnih ustanov iz Avstrije, Danske, Belgije, Francije, ZR Nemčije, Italije in Jugoslavije.

Prvega dne so na posvetovanju poročali o regionalni politiki v Avstriji in na avstrijskem Koroškem, ter o regionalnopolitičnih vidikih dela Komisije evropske gospodarske skupnosti (EGS).

Dr drugega dne so bili na programu referati o izkušnjah usklajevanja regionalnega razvoja v obmejnih regijah med Posarjem in ZR Nemčijo, Loreno v Franciji in Luksemburgu, med območji mestnih regij Aachna v ZR Nemčiji, Maastrichta na Nizozemskem in Lièga v Belgiji ter v okviru takozvane obmejne regije »Basiliensis«, ki jo sestavljajo deli Švice, ZR Nemčije in Francije.

Zadnjega dne so bile v treh referatih osvetljene izkušnje pri usklajevanju regionalne politike prek meje v prostoru »Alpe-Adria« s stališča Julijske Krajine, avstrijske Koroške in SR Slovenije.

Referati drugega in tretjega dne so pokazali, da je pri prebivalstvu v obmejnih regijah sicer mnogo dobre volje za meddržavno reševanje skupnih regionalnih problemov. Skupno reševanje pa zavira prevelika centraliziranost držav in premajhna politična avtonomnost obmejnih pokrajin. Zna-

čilno je tudi to, da ni večjega napredka pri usklajevanju reševanja regionalnopolitičnih problemov v obmejnih regijah med ZR Nemčijo, Belgijo, Nizozemsko, Luksemburgom in Francijo, ki pripadajo istemu evropskemu gospodarskemu združenju (EGS).

Pri obravnavi regionalnopolitičnih problemov v prostoru »Alpe-Adria« se je izkazalo, da je do določene mere uspelo usklajevanje pri usmerjanju razvoja turizma in pri zaščiti narave, čeprav pripadajo posamezna področja te regije državam z različnim družbenim sistemom in so tudi v različni odvisnosti od evropskih gospodarskih združenj. Zelo jasno je bilo povedano, da je pravočasno reševanje manjšinskih problemov prav v tem prostoru bistvena ovira pri reševanju še številnih nerešenih in skupnih regionalnih problemov (onesnaženje vod, zraka, neuskklajenost pri izgradnji cest itd.). V zaključnih diskusijah je posebej stopilo v ospredje reševanje nerešenih nacionalnih problemov slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem.

Sedmega maja 1971 je bilo organizirano v okviru graškega velesejma »Graško srečanje 1971«, na katerem je bila obravnavana socialna, gospodarska in politična problematika podonavsko-alpskega-jadranskega prostora. Program se je odvijal v okviru treh problemsko zaokroženih skupin referatov, ki so jih pripravili publicisti, strokovni in znanstveni delavci univerz in inštitutov iz Gradca, Dunaja, Padove, Rima, Ljubljane in Zagreba. Na srečanju je bilo prisotnih okrog 200 udeležencev. Predavanja in diskusije so prevajali simultano v nemščino, slovenščino, italijanščino in madžarščino.

V skupini referatov so bili obravnavani problemi z naslovom »Perspektive razvoja družbenih in gospodarskih struktur«, v drugi »Problemi prostora in planiranje prometa«, v tretji pa »Koeksistenca in varnost v podonavsko-jadranskem prostoru«.

Vsa tri posvetovanja, v Velikem Repnu, Celovcu in v Gradcu, so osvetlila vrsto sodobnih regionalnih problemov, ki se odpirajo ob stopnjevanem gospodarskem razvoju in v okviru novih političnih razmer države z odprtimi mejami.

Teritorialno širjenje urbanizacije, stopnjevanje blagovnega in osebnega prometa ter razraščanje infrastrukturnih objektov med državnimi ozemlji, ki že ogrožajo človekovo okolje, terja iskanje novih in učinkovitejših oblik usklajevanja regionalne politike med državami.

Slovenija ponovno postaja v podonavsko-alpskem-jadranskem prostoru prometno geografsko križišče. Kot tipična obmejna republika Jugoslavije posreduje prometne zveze med Hrvaško in drugimi jugoslovanskimi republikami z Avstrijo in Italijo ter med Italijo in socialističnimi državami Vzhodne Evrope. Postaja pomembno tranzitno ozemlje evropskih turističnih tokov med Severno, Zahodno in Jugozahodno Evropo ter za vse intenzivnejši blagovni promet med gospodarsko visoko razvitim industrijskim območjem Severne Italije in državami Vzhodne Evrope.

V referatih je bila Slovenija predstavljena kot dežela z intenzivnimi gospodarskimi, političnimi in kulturnimi zvezami s sosednjimi obmejnimi pokrajinami prek njenih odprtih mej. To je povezano s težnjami Slovencev po oblikovanju enotnega kulturnega prostora na celotnem s Slovenci poseljenem ozemlju SR Slovenije, Julijske Krajine, avstrijske Koroške in Porabja.

Vladimir Klemenčič

Se nekaj podatkov o mednarodni dejavnosti slovenskih geografov

Razen aktivne udeležbe slovenskih geografov na zborovanjih in simpozijah v Leningradu, Frankfurtu, Erlangenu, Budimpešti, Bratislavi, Verbanii, Vidmu, Celovcu in Gradcu, ki je razvidna iz posebnih poročil o teh zborovanjih v rubrikah »Razgledi« in »Kronika« tega »Geografskega vestnika«, naj zabeležimo še tele podatke.